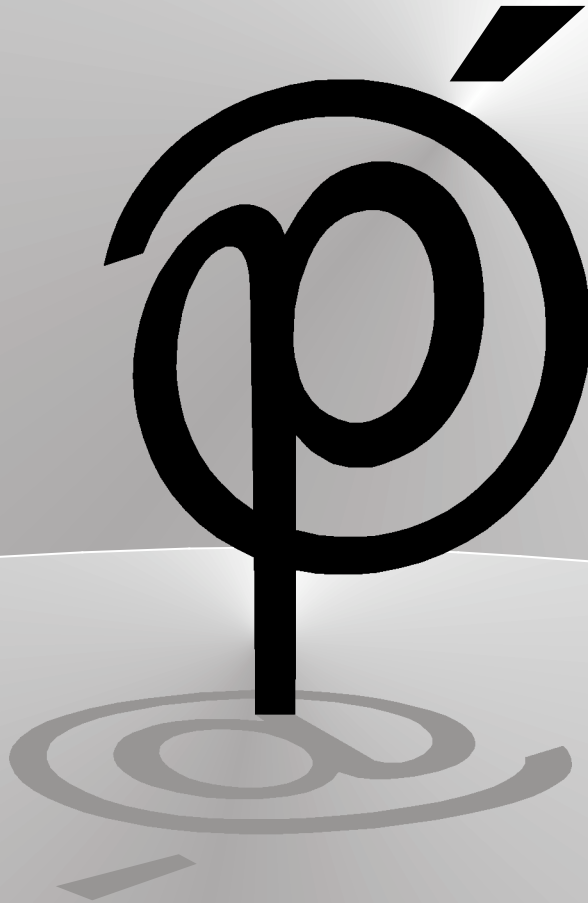

one
**planet
jungle**

de kracht van
een positief
aangestuurd
ego

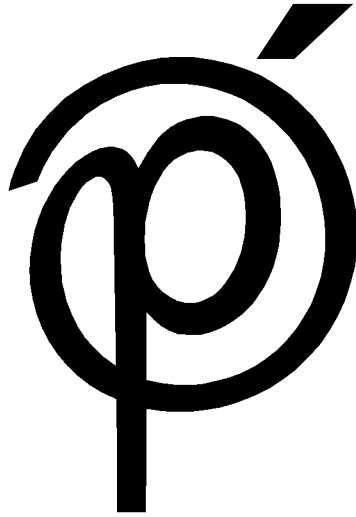

ego-
parking | | en route towards
a viable future!
e-transferium

1a. To evoke, 2evoke:

- To summon or call forth: actions that evoke our goals
- To call to mind by naming, citing, or suggesting: scripts that evoke our goals
- To create, especially by means of the imagination: a book that evokes the means to meet our needs.
- To call forth or bring out (something latent, hidden, or unexpressed): draw (out) Induce, stimulate
- To evoke instead of revoke: positive versus negative, support versus control.

one
**planet
jungle** | de kracht van
een positief
aangestuurd
ego

Geschreven door Frans Aerdt en Hans Havers, evoke²

2. De voetnoten en verwijzingen zijn onze keuzes, maar zijn in feite vervangbaar door vele passages uit wetenschappelijke, filosofische of religieuze geschriften en uitgaven door de eeuwen heen.

Al méér dan 20.000 jaar zorgt ons ego voor het onvermogen om vernieuwing vast te houden en over te dragen aan anderen.

Kan **ego-parking** **vruchtbare** **samenwerking** stimuleren?

Dit manifest is bedoeld voor iedereen die langdurig en vruchtbaar wil samenwerken.

One Planet Jungle

Dit manifest “one planet jungle” is een oproep, niet gehinderd door wie en wat dan ook, om de waardigheid van de mens te behouden in een brede sociale context zonder de selectie van wat goed en slecht is. Een duurzame tussenkomst van mensen die de diversiteit vergroot en geen schade berokkent.
De kracht dus van een positief aangestuurd ego!

Het lijkt nogal een waagstuk om vanuit eigen ervaringen en waarneming de wereld van botsende ego's te benaderen. De beweegreden is de wetenschap dat ons ego ons heeft gebracht waar we nu staan maar ook zorgt voor het onvermogen om vernieuwing vast te houden en over te dragen aan anderen en toekomstige generaties. Dit zien we dagelijks om ons heen gebeuren! In het creatieproces naar een nieuw wereldbeeld en nieuw bewustzijn is het van het grootste belang dat in het streven naar een evenwichtig samengaan we ons ego tijdelijk parkeren. Want door alsmaar met elkaar botsende ego's is er geen sprake van gemeente loyaliteit. Dit loyaliteitsconflict komt voort uit het feit dat we niet allemaal positief of gelijkwaardig denken over de noodzakelijk veranderingen. Daarbij komt dat we als wereldburgers afhankelijk zijn van een vreedzame wijziging van het huidige systeem.

Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat kinderen tot een jaar of drie bereid zijn om te delen met andere kinderen³, ook als dat deels ten koste gaat van henzelf. Die bereidheid daalt snel als ze ouder worden kennelijk omdat het delen niet ontwikkeld wordt. Die bereidheid kan weer terugkomen als het maar niet ten koste gaat van je eigenheid.

3. Ulf Liszkowski, psycholoog verbonden aan het Max Planck Instituut voor psycholinguïstiek, doet onderzoek naar aangeboren hulpvaardigheid. Hij ziet bij baby's van veertien maanden al dat ze naar dingen wijzen om anderen te helpen.

Afhankelijk van cultuur, schaarste, tradities of taboes zouden we dus moeten werken aan die loyaliteit in de wetenschap dat we allemaal als mens sociaal geboren worden maar snel een periode ingaan van meer egoïsme. Egoïsme heeft de neiging zich uit te breiden. Conflictsituaties zitten in het feit dat we als mens ook een schakel willen zijn, alleen niet onder alle omstandigheden. We hoeven echter niet langer te struikelen over opgewonden ego's als we meer vertrouwen op elkaars inzichten. Egoïsme kun je dus stoppen, het ego niet. Maar het eigenbelang zit ons behoorlijk in de weg!

Met dit manifest willen we een mogelijkheid bieden om vormgevend te denken, een sleutel tot inzicht te krijgen in het realiseren van visie. Visie die terug te voeren is in een realistische wereld vol van nuances. Omgevingsfactoren beïnvloeden ons egoïsme in sterke mate. Dan maken we ons de normen van de omringende samenleving eigen. We kunnen dus naast de wetenschap niet zonder de “willenschap” om de grote autonomie te doorbreken.

Zeker is dat er al belangrijke stappen voorwaarts zijn gezet maar dat we in de toekomst bij onze plannen en behoeftes elkaar gaan betrekken en zien wat het beste werkt. Leten we afleren om er die dingen uit te halen die ons het beste uitkomen. Laten we ook niet langer accepteren dat mensen in onze omgeving hun eigen kwaliteiten uit handen geven, hierdoor creëer je ongelijkwaardige situaties, die op termijn tot 'n conflict leiden. Het is zuur dat we verstrikt zijn geraakt in eigen denken, vooral de onderlinge communicatie blijkt telkens weer een groot struikelblok. Met als gevolg dat de morele empathie eerder afneemt dan toeneemt en er sprake is van inflatie van universele waarden zoals b.v. in het handvest van de Verenigde Naties⁴. Het blijft dus spannend omdat we wel willen samenwerken maar het niet goed kunnen!

Het concept ego-parking⁵ en het daaraan gekoppelde begrip e-transferium kan ondersteunen in het samenwerken. Hierbinnen kan ieder individu parkeren mogelijk maken zolang als hij/zij wil. Vanuit een specifiek maatschappelijke opvatting houdt dit in: vormgever en ondersteuner in processen die van belang kunnen zijn voor mensen en organisaties. De parkeerwachter en ook humanist⁶ is een onafhankelijke professional met een eigen oordeelvorming, die respectvol omgaat met de betrokkenen en die streeft naar menselijkheid. Zonder de intensieve werkzaamheid van het ego aan te tasten zullen we moeten leren om ons ego tijdelijk te parkeren zodat we beter in staat zijn om onze ideeën toekomstbestendig te maken. Door zelfontplooiing en –ontwikkeling⁷, de ultieme zin van leven, komt de samenhang tussen “ratio en emotie” op een verantwoorde wijze centraal te staan.

4. “In de twintigste eeuw is het dignitas hominis-thema opnieuw een belangrijk actueel onderwerp van reflectie geworden en krijgt het uiteindelijk zijn prominente plaats in het hedendaagse mensbeeld als theologisch én juridisch georiënteerd begrip: in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948) en diverse andere internationale conventies...” **Pico della Mirandola, Rede over de Menselijke Waardigheid**, in het nawoord door Jan Papy. (2008)

5. Ego-parking en het daar aan gekoppelde begrip e-transferium is een door Evoke² ontwikkelde werkwijze die uitgaat van waardecreatie vanuit het verbindende begrip levensvatbaarheid door langdurige samenwerking.

6. “Het Humanisme is in zijn ogen geen leerstellige moraal voor de maatschappelijke mens, maar een geloof in de hogere verwantschap van alle menselijke handelingen en geestesuitingen. Een geloof dat berust op een intuïtie die de grenzen van het verstand te boven gaat. Dat geloof omschrijft hij als suprarationeel.” **Alles doet mee aan de werkelijkelijkheid**, Paul Scheffer. (2013)

7. “Als vrij en soeverein kunstenaar moet jij als het ware je eigen beeldhouwer zijn en jezelf uitbeelden in de vorm die je verkiest... de keuzevrijheid ons gegeven niet tot iets schadelijks te maken... streven om met voorbijzien van het middelmatige te reiken naar het allerhoogste en ons uit alle macht in te spannen om dat te bereiken; we kunnen het immers, als we maar willen.” **Pico della Mirandola, Rede over de Menselijke Waardigheid**

Mensen en organisaties moeten vaak beslissingen nemen die niet uitsluitend te verantwoorden zijn vanuit de elementen kennis en ervaring. De uiteindelijke legitimering van een strategische keuze ligt vaak in het bestaansrecht van het individu of organisatie. Zij dienen zich uit te spreken over hun “raison d’être”, hun waarden en normen, hun ethiek van waaruit zij leven en werken en in de toekomst willen leven en werken.

Bestaande structuren of werkwijzen bemoeilijken en blokkeren soms zelfs de discussie. Men blijft dan de ratio centraal stellen. De factor emotie is in de besluitvorming ondergewaardeerd en eigen ideologieën ontbreken. Hierdoor is een veel te “technische” manier van denken en communiceren ontstaan. Men is daardoor bijna noodgedwongen alleen nog maar bezig met informatie verwerken, en verliest uit het oog waar het werkelijk om gaat. In de loop der jaren is vaak onbewust een gedoogcultuur ontstaan, waardoor alles kennelijk vrij interpreteerbaar is en iedereen in cultureel opzicht in grote mate zijn eigen gang kan gaan. Cultuuromslag is vaak het moeilijkste stukje van de veranderpuzzel.

Mensen en organisaties die willen veranderen, in harmonie komen met hun onderliggende waarden, normen en hun rol in de samenleving moeten bewust worden van de ontstane situaties. Realiseer je daarbij dat de wereld momenteel bestaat uit 7 miljard eigennuttige individuen, die vanuit autonomie in de betekenis van vrijheid en het streven naar een goed en mooi leven, samengeklonterd zijn in talloze vormen en verbanden. Met deze wetenschap kunnen we beslissen om mee te gaan werken aan een wereld met 7 miljard **“supergeneralisten”** die goed voor zichzelf kunnen zorgen zonder dat het ten koste van de ander gaat en gaan samenwerken aan projecten die een blijvend collectief resultaat opleveren aangestuurd door positieve controle.

Doen wat je wilt is niet altijd de makkelijkste weg en daarom is inlevingsvermogen in de toekomstige vraagstukken van belang zonder controledrift maar met meer vertrouwen. Zo kunnen we organiserend vermogen creëren vanuit verbinding. Deze verworvenheid leidt er toe dat veranderingen beter geleiden en gedragen worden. Zo krijgen betrokkenen in de werkelijkheid van alledag de ruimte om bij te dragen aan het vinden van eigen oplossingen. Zo ontdek je ook de waarde van de ander.⁸

De interne harmonie die dan ontstaat is het fundament waarop we vervolgens werkelijke veranderingen en vernieuwingen vast kunnen houden en overdragen aan anderen en toekomstige generaties.

“Let us try to teach generosity en altruism because we are (niet) born selfish, (maar sociaal geboren en egoïstisch gemaakt).”

Richard Dawkins, **Hans Havers en Frans Aerdts**

⁸“Maar dan moet de Idee van het Humanisme niet als een abstractie worden gezien, waarin alle bijzonderheden zijn opgelost tot een nietszeggende algemeenheid, maar als een concrete Eenheid worden beseft, waarin al het individuele en nationale zijn wezen en waarde zal kunnen handhaven en bestendigen, evenwel niet ten koste van anderen, maar in een waarachtige samenwerking”

“Een geloof dat berust op een intuïtie die de grenzen van het verstand te boven gaat. Dat geloof omschrijft hij als **suprarationeel.**” **Alles doet mee aan de werkelijkelijkheid**, Paul Scheffer. (2013)

Al méér dan 20.000 jaar zorgt ons Ego voor het onvermogen om vernieuwing vast te houden en over te dragen aan anderen.

E-transferium
Hier is **stilstaan**
bij verandering
de vooruitgang!

Samenwerken vanuit ego-parking

Wie zijn of haar ego, groot of klein, tijdelijk parkeert zal niet gehinderd door enige vorm van gevoelsbeïnvloeding door anderen, kunnen gaan werken aan een door het collectief gedefinieerde doelstelling. Je kunt als het ware niet meer in je ego aangetast worden. De intrinsieke motivatie en taakgerichtheid zullen worden versterkt omdat tevens de mensen met een groot ego dit niet meer kunnen doen gelden en daarmee ook andere benaderingswijzen dan de eigen zullen omarmen als deze het gezamenlijke doel van meerwaarde zal voorzien. Wat automatisch een stimulans betekent voor de intrinsieke motivatie van de gehele groep. De extrinsieke motivatie, het behalen van de doelstelling heeft geen direct effect meer, anders dan dat een doel of subdoel wordt bereikt. Het principe van gelijkwaardigheid zorgt voor wederom een intrinsieke stimulans bij de gehele groep.

Voldoening vinden in datgene wat nodig is om te doen, te werken aan een vanuit het collectief perspectief gekozen doelstelling. Doen wat nodig is om de doelstelling te bereiken met behoud van eigenwaarde, creatie van meerwaarde en gelijkheid in waardeverdeling. Oftewel als mens zich nuttig inzetbaar maken voor de activiteit waardecreatie die inhoud geeft aan het begrip, de norm, het idee of het ideaal van de gezamenlijke doelstelling.

Natuurlijk zijn ego's noodzakelijkerwijs ook de reden en oorzaak van hun expertise, kennis en overtuigingen en kan het ego ansich ook niet verdwijnen. Wij stellen echter voor om het ego te parkeren zodra men vanuit samenwerking een doelstelling en de wijze waarop men deze wil bereiken gaat bepalen.

De wil om kleine of grote uitdagingen waar we als organisaties, overheden of zelfs als mensheid voor staan aan te gaan, de oplossingsrichtingen en strategieën, de technologieën als ook de kapitaalgoederen die hiervoor nodig zijn, zijn alle ruimschoots aanwezig.

Toch lukt het ons als mens (mensheid) niet goed om zelfs op kleinschalig niveau van een organisatie, bedrijf of projectteam, langdurige samenwerking zo in te richten dat de intrinsieke motivatie zo wordt gestimuleerd dat het niet meer de vraag is of we resultaten halen, maar wanneer en hoe snel we deze vruchtbaar kunnen overdragen aan anderen.

De (snel)weg naar de toekomst loopt vast door botsende ego's. We staan met elkaar in een file. Zowel fysiek als digitaal in een asociale file.

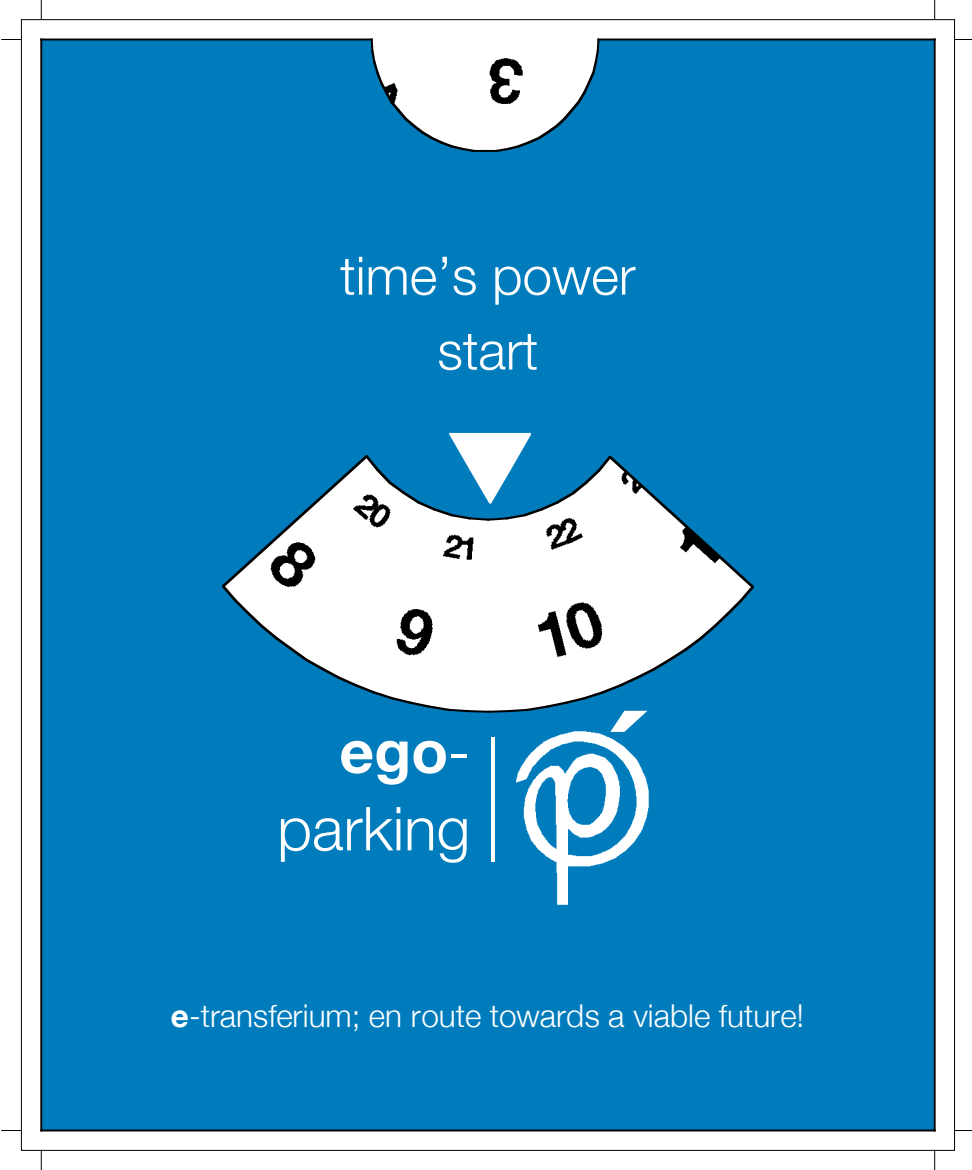
Eindeloze files van private-owned labels, none disclosure agreements, groene trendsetters en containers vol duurzaamheidslabels en certificaten blokkeren de weg. De een natuurlijk nog beter, groter, sneller en rijker dan de ander staan als het ware te kijken naar de file aan de andere kant van de weg. Botsende ego's. De file waarin bankiers, verzekeraars, politici en de groot geldgraaiers van de industrie zich verdringen achter de kolossale vrachtwagens die de woekerpolissen en bouwfraudes, als ware het afval richting de afgrond brengen met het idee dat ze over de puinhopen van de ander, de overkant toch wel bereiken. Maar ook de vluchtstrook als derde of vierde rijstrook voor her-educatie, is door een overwoekering van specialismen onbegaanbaar geworden.

Vandaar dat wij bij wijze van experiment de afslag willen nemen bij het bord e-transferium; egoparking.

Een gedachte-experiment waarbij wij ieder individu, betrokken bij een vorm van samenwerking, binnen kleine of grote vraagstukken de kans bieden hun eigen ego tijdelijk te parkeren. Een parkeertijd in het proces van samenwerking inbouwen waarbij we niet alleen begrijpen maar ook beseffen dat we geen andere resultaten mogen verwachten als we telkens op een zelfde manier acteren. Een moment waarbij het ego positief kan worden geladen door te ontdekken dat samenwerking alleen dan langdurig resultaatgericht en levensvatbaar kan worden ingezet.

Met het inzetten van de ego-parkeerkaart creëren we een ego-transferium. Hier is stilstaan bij verandering de vooruitgang. Zodat de weg naar de toekomst geen doodlopende weg hoeft te zijn.

time's power
start

ego-
parking

e-transferium; en route towards a viable future!

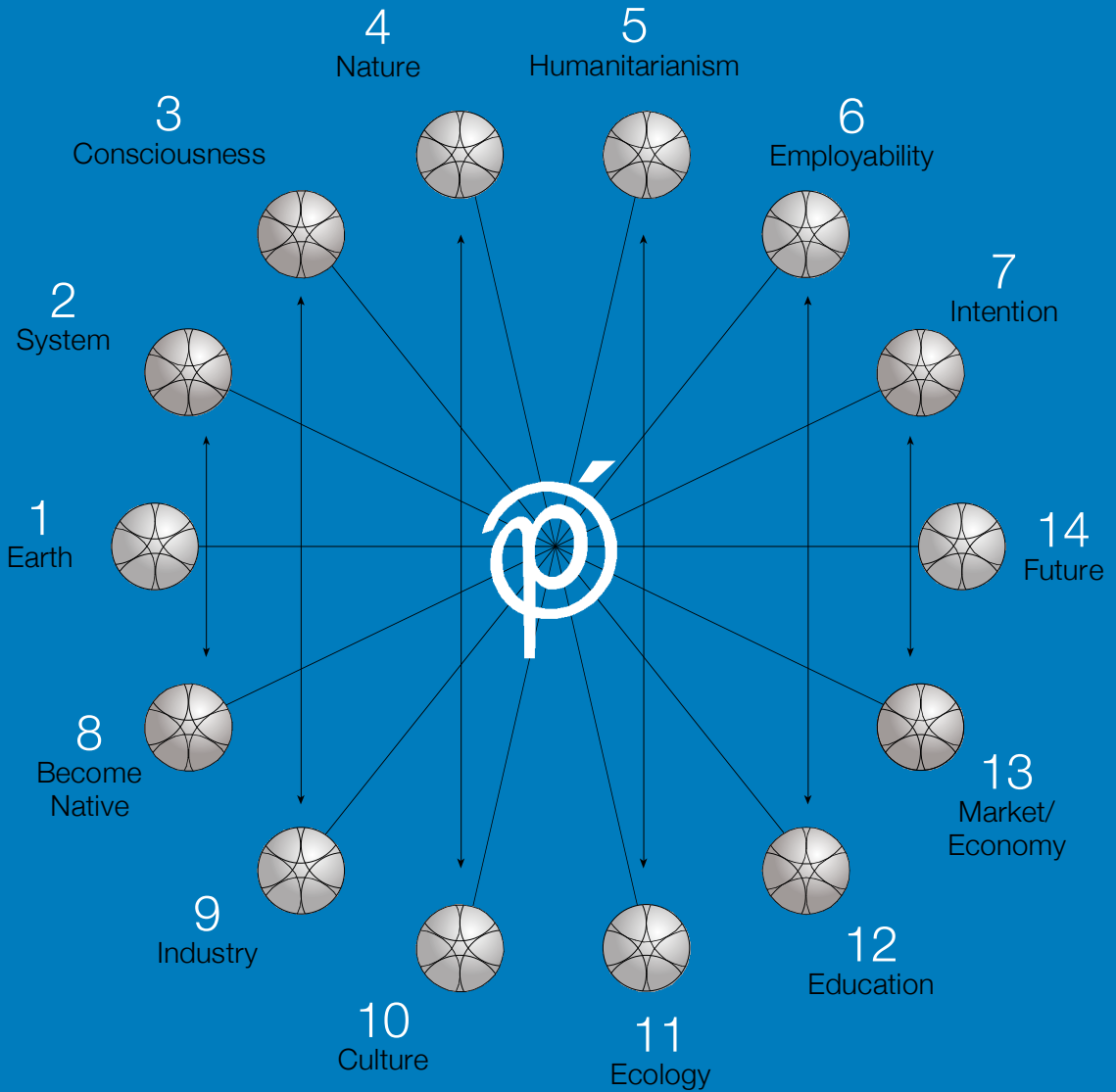
Ego-parkeerkaart

De ego-parkeerkaart is een persoonlijke kaart waarmee men tijdelijk op een voor het individu gepast moment zijn of haar ego kan parkeren. Op het moment dat je ego daadwerkelijk een rol dreigt te gaan spelen binnen besluitvorming, managementvraagstukken of in andere situaties waarbinnen samenwerking en draagvlak van het collectief een doorslaggevende rol speelt, kan men door het parkeren van het ego duidelijk laten zien dat een moment van rust, beschouwing of herstel van vertrouwen nodig is. Samenwerken betekent ook dat men zich kwetsbaar durft op te stellen. Je bent of in je ego aangetast, of je ego speelt een te grote rol. Inzicht en moed is voor deze laatste groep ego's nodig om zelf de kaart te spelen, echter ook als een ander, diegene die in zijn of haar ego is aangetast de kaart speelt, zal het grote ego zich geroepen voelen voorzichtiger te zijn. Voorkomen dat ego's botsen. Door je ego even te parkeren. Je bepaalt zelf de tijdsduur.

Natuurlijk is deze ego-parkeerkaart als metafoor bedoeld, als gadget. Maar gebruik hem eens in een vergadering of bijeenkomst waar samenwerking een sleutelrol vervult voor succes. Je zult versteld staan van de respons en de directe effectiviteit.

Wij willen echter uitdagen om te komen tot een vorm van samenwerken waarbij alle betrokkenen hun ego tijdelijk parkeren en samen een e-transferium vormen.

15 e-transferium

E-transferium

Het vormen van een e-transferium is een methodiek waarbij de noodzakelijke samenwerking tussen partijen een gedragen en veilige werkomgeving wordt voor alle deelnemers. Door zonder botsende ego's te werken aan een gezamenlijke behoefteomschrijving met een duidelijke gezamenlijk gedragen ontwerpopdracht. En pas dan, in tweede instantie, te gaan werken aan de middelen, expertises, concepten etc. die noodzakelijk zijn om in de behoefte te voorzien.

Zeker in de eerste fase, vanuit de breed gedragen behoefte werken aan een gezamenlijke ontwerpopdracht, is het van belang dat alle deelnemers hun ego parkeren. In fase twee kan het voor het creatieve proces goed zijn als een ego zich laat gelden. Een goed gekozen en gedragen ontwerpopdracht zal er echter voor zorgdragen dat dit altijd een intrinsiek positief aangestuurd ego zal zijn.

Het helpt en inspireert de samenwerking door juist vanuit een intrinsieke motivatie te werken aan een opdracht. Het individuele (bedrijfs-, organisatie- of bestuurlijke) belang ligt dan namelijk verscholen in het daadwerkelijk voorzien in de gezamenlijke behoefte.

Het circulaire procesmodel behorende bij de e-transferium methodiek zoals hiernaast afgebeeld, is een makkelijk en geheel naar eigen behoeften aan te passen model dat schaalbaar voor kleine en grote, locale en regionale, nationale en internationale projecten kan worden ingezet. Het is een sturend instrument waarbij de noodzakelijke middelen om in de behoefte te voorzien op elkaar worden afgestemd en het bewaakt de effectiviteit en kwaliteit van de genomen acties in relatie tot de behoefte waarin zij moeten voorzien.

Het model gaat uit van het heden, de acties die we nu kunnen nemen en verbindt deze aan ogenschijnlijke tegenstellingen die door samenwerking transformeren tot toegevoegde waarden die helpen om de weg naar de toekomst, een gewenste positieve toekomst, vorm te geven. De basiselementen kunnen we zien als universele kernwaarden die door op een juiste manier te managen, vanuit de juiste intentie, juist bijdragen aan een open en gedragen vorm van samenwerking in het e-transferium. Deze waarden kunnen per project of ontwerpopdracht geheel naar eigen inzichten worden ingevuld, maar in de kern zijn ze onderdeel van de elementen zoals in het model op pagina 16 gepresenteerd.

We beginnen ons verhaal met planeet Aarde (1) en het universele doel te werken aan en het behouden van een gezonde en levensvatbare toekomst (14) voor de huidige en toekomstige generaties. Daarvoor definiëren we eerst wat we nu daadwerkelijk hebben. Een planeet die ons voorziet van een levensvatbaar systeem (2) waardoor het voor ons als mens mogelijk is op deze planeet de leven. De Aarde dient echter tevens als marktplaats (13) waaruit wij voor alle behoeften waarin wij denken te moeten voorzien de grondstoffen betrekken die nodig zijn. De vraag is echter of dat systeem de draagkracht heeft en/of kan behouden voor de almaar groeiende behoeften van een almaar groeiende populatie.

Gelukkig hebben wij het bewustzijn (3), kunnen we redeneren, relaties aangaan, compassie tonen, leren en ontdekken. Vandaar dat educatie (12) een van de belangrijkste kernwaarden is. Ondanks het feit dat we onderdeel van de natuur (4) zijn, onderscheiden wij ons als mensheid (5) door de ontwikkeling van beschaving. Met de globalisering en ontwikkeling van multiculturele (10) steden en industriële regio's staan we echter voor grote ecologische (11) uitdagingen. Goed voor de werkgelegenheid (6) en goed voor de industrie (9) die vanuit de noodzakelijke transitie kan gaan bijdragen

aan een vreedzame overgang naar levensvatbare menssystemen. Want de intentie van alle menselijke activiteit zal moeten veranderen naar een systeemactiviteit die daadwerkelijk van toegevoegde waarde is. Een dynamisch systeem dat bijdraagt aan het behoud van eigenwAARDE en meerwaarde biedt voor het natuurlijke systeem als basis voor het behoud van levensvatbaarheid. We zullen als beschaving weer een eenheid moeten gaan vormen met de Aarde. Become Native (8) to the Planet (1).

Kijken we echter naar de verticale relatie van de kernwaarden (8 en 2) dan zien we dat als we starten vanuit de juiste intentie, weer één te willen worden met de planeet, wij onze menssystemen zullen moeten herzien en opnieuw in lijn en in harmonie met het natuurlijke systeem zullen moeten ontwikkelen.

We hebben behoefte aan een industrieën (economieën) die zich bewust zijn van de gevolgen van ons handelen. Niet alleen begrijpen maar ook beseffen. (9 en 3)

Wat wij als cultuur omschrijven is al lang niet meer hoe vroeger cultuur in relatie tot de lokale natuur zich ontwikkelde. De relatie tot de natuur was leidend in het ontstaan van religie, tradities, saamhorigheid voor stammen, bevolkingsgroepen, gehele beschavingen. Onze relatie tot de natuur is meer en meer verworden tot een vakantietripje, ontspanning tijdens de zondagochtendwandeling. We zullen de essentie van cultuur opnieuw moeten leren waarderen vanuit een nieuw op te bouwen relatie met de natuur. (10 en 4)

Terwijl we van onze ecologie economie maken zien we, zeker op die locaties waar we onze natuurlijke grondstoffen delven of ons afval naar toe verschepen, wat er van onze humanitaire grondbeginselen is overgebleven. (11 en 5)

Herontwikkeling van educatie zal een transitie in gang moet zetten waarbij altruïsme instinctief en waardigheid intuïtief als natuurlijk aangeboren kenmerken de toekomstige generaties een routekaart bieden en effectief bijdragen aan werkgelegenheid. (12 en 6)

Laten we vanuit een globaliserende marktgedachte lokale en regionale economieën ontwikkelen en ondersteunen, die als geïntegreerde ecosystemen verbonden zijn vanuit de juiste intentie. (13 en 7) Become Native (8) to the Planet (1).

De wil om de grote uitdagingen waar we als mensheid voor staan aan te gaan, de oplossingsrichtingen en strategieën, de technologieën als ook de kapitaalgoederen die hiervoor nodig zijn, zijn alle ruimschoots aanwezig.

De beloning echter voor het bereiken van het einddoel, de extrinsieke motivatie voor het aangaan van de uitdagingen waar we als mensheid voor staan, is eigenlijk altijd generatieoverstijgend. Laten we daarom leren om duurzaam om te gaan met wat ons dierbaar is. Zodat een volgende generatie in de toekomst dierbaar kan omgaan met wat wij in het heden duurzaam ontwikkelen.

Al méér dan 20.000 jaar zorgt ons Ego voor het onvermogen om vernieuwing vast te houden en over te dragen aan anderen.

$$\text{ego} = \frac{1}{\text{knowledge}}$$

“More the knowledge
lesser the ego,

Lesser the knowledge
more the ego.”

Albert Einstein

Het “juiste” Perspectief

Voldoening vinden in datgene wat nodig is om te doen, te werken aan een vanuit het collectief perspectief gekozen doelstelling. Doen wat nodig is om de doelstelling te bereiken met behoud van eigenwaarde, creatie van meerwaarde en gelijkheid in waardeverdeling. Als mensheid, de som van alle individuen en alle kenmerken die de mens onderscheiden, zich nuttig inzetbaar maken voor de activiteit waardecreatie die inhoud geeft aan het begrip, de norm, het idee of het ideaal van menselijkheid.

De zoektocht naar de mogelijkheden daartoe is van alle tijden en er zijn zeker al vele pogingen ondernomen. In de context van de tijd, het gevoerde of gevestigde wereldbeeld, de noodzakelijkheid van handelen, allerlei oorzaken hebben eigenlijk alle pogingen daartoe doen mislukken of de missie (nog) niet doen slagen.

Belangrijkste reden is het niet kunnen definiëren van het collectief gedragen perspectief van waaruit men de uitdaging aangaat. De uitdaging op zichzelf wordt feitelijk door alle generaties van religieuze, culturele of maatschappelijke stromingen als waardig streven omarmd, maar altijd vanuit een eigen identiteit en daarmee vanuit een geheel eigen perspectief. Maar wat is de identiteit⁹ van de mensheid? Waarin schuilt de gelijkheid en waarom weerspiegelt deze niet de wens naar waardigheid, om nog niet te spreken van gelijkwaardigheid.

In een steeds meer individualistisch wordende samenleving de uitdaging zoeken in collectieve waardecreatie, is een behoorlijke uitdaging. Dit echter te willen doen met behoud van eigenwaarde, creatie van meerwaarde en gelijkheid in waardeverdeling voor ieder individu is een uitdaging van onmetelijke proporties.

Een krachtmeting die een transitie in gang moet zetten waarbij altruïsme¹⁰ instinctief en waardigheid intuïtief als natuurlijk aangeboren kenmerken de toekomstige generaties een routekaart biedt bij het bereiken van juist die doelstelling die alhoewel door velen groeperingen, religies en beschavingen omarmt, zelfs door ieder afzonderlijk nog nooit is bereikt. Dus waar te beginnen?

Allereerst de keuze voor een gedachte-experiment¹¹. Het geheime wapen van Albert Einstein. Wie zijn wij om als niet-natuurkundigen een instrument te gebruiken waarmee een grootheid als Einstein, de pijlers onder de huidige natuurkundige wetenschap heeft gelegd en de wegbereider is geworden voor de moderne technologische vooruitgang? Ook wij beseffen dat het parkeren van ons ego even onwaarschijnlijk klinkt als dat je op gelijke snelheid met een lichtbundel zou kunnen meefietsen en tevens hebben we niet de pretentie om het ego als ding of neurologisch concept te duiden.

9. Identiteit: als harmonische verhouding tussen persoonlijkheid en imago, met als kenmerken: "de eigenschap van volkomen overeenstemming" - "absolute of essentiële gelijkheid".

10. Acties die anderen op een netto basis helpen met een positief of neutraal effect op degene die de actie onderneemt ongeacht iemands persoonlijke filosofie, motivatie of de oorzaak van zijn acties. Dit type altruïstisch gedrag wordt in de ecologie vaak aangeduid als "commensalisme". Wij willen dit via de intuïtie opschalen naar mutualisme waarbij alle deelnemende partijen voordeel hebben van de ondernomen acties.

11. Gedachte-experimenten binnen de filosofie hebben vaak het kenmerk dat ze een onwerkelijk uitgangspunt hebben: er wordt een vooronderstelling gedaan die niet waar is. In zo'n gedachte-experiment wordt gevraagd wat het gevolg zou zijn als ... De mate van onwerkelijkheid kan verschillen, maar de grondslag is telkens een hypothetisch uitgangspunt. Doel van het gedachte-experiment is hier niet het bestuderen van aspecten van de werkelijkheid, maar het bestuderen van ons denkproces over de werkelijkheid.

Zoals reeds gezegd wij zijn geen wetenschappers, maar het stemt hoopvol dat neurologen in Stanford bij toeval gestuit zijn op een breinnetwerk dat de intense vechtlust kan opwekken om te overleven of het onmogelijke te bereiken¹². Het via stroomimpulsen opwekken van een breinactiviteit die tevens op het emotionele vlak van de wil om door te zetten ervaren werd door proefpersonen, roept bij ons de vraag op of je het ego dan ook aan en uit kunt zetten? Tijdelijk even parkeren. Ego parking als gedachte-experiment.

Waarom niet een dergelijk instrument gebruiken om het gemis aan morele vooruitgang te kunnen duiden en te kunnen plaatsnemen binnen de context van waardecreatie voor toekomstige generaties? Zonder schuldvraag of verwijt en in het licht van technologische vooruitgang. Want ondanks alle comfort, zorg en veiligheid waarmee we ons vanuit technologische vooruitgang omringen, is het tevens die technologische vooruitgang die zorgt voor een morele en ecologische ondergang.

Naast onze eigen ervaringen en opgedane kennis is tevens een onlangs verschenen boek (2013), over de tijd van onze groot- en overgrootvaders; “Alles doet mee aan de werkelijkheid”, van Paul Scheffer, over de zoektocht van zijn grootvader Herman Wolf een ware inspiratiebron gebleken. Herman Wolf ‘s credo(1893-1942), “Alles doet mee aan de werkelijkheid”, vat prachtig de kern van elk onafhankelijk denken samen: wie niet openstaat voor alle krachten die in de werkelijkheid op elkaar botsen (botsende ego’s), blijft gevangen in een vooringenomen en leerstellige zienswijze.

Hoe in die ontstane wereld de juiste weg vinden en daarna op de juiste manier bewandelen? Want hoe je het ook wendt of keert het is een jungle, daar buiten je eigen wereld van wetenschappelijke, religieuze, culturele en misschien wel politieke overtuigingen.

Het vinden van een eigen weg, laat staan een weg van gezamenlijkheid met je directe naaste, om helemaal niet te spreken van een weg voor de mensheid, elk individu op de planeet aarde, lijkt een stap die voorbij gaat aan de grenzen van ons voorstellingsvermogen. Maar wat als we ons ego, bij wijze van gedachte-experiment zouden kunnen parkeren?

Puttend uit het verleden kunnen we niet om het manifest “Rede over de menselijke waardigheid”¹³ van Pico Della Mirandola (1463-1494) heen. Natuurlijk de inhoudelijke beweegredenen voor Pico om te komen tot een wil om de werkelijke waardigheid van de mens gestalte te geven, onderstrepen we en ja de rede voor de menselijke waardigheid is het waard om uitgesproken en steeds opnieuw beluisterd te worden. Zeker in onze tijd.

Het zijn echter vooral de in deel twee van de *Oratio de hominis dignitate* beschreven (want helaas nooit door hem uitgesproken) moverende redenen die worden aangevoerd om een uitdaging van dergelijke proporties op te pakken waarmee hij zijn criticasters de mond wilde snoeren, die ons op het idee hebben gebracht de uitdaging aan te gaan in de vorm zoals die nu voorligt; een vorm waarbij wij, u en wij ons ego tijdelijk parkeren.

Zo schrijft Pico in deel twee van de *Oratio de hominis dignitate*:

“Moeilijk is het mij te verdedigen tegen mensen die zeggen dat ik niet opgewassen ben tegen deze onderneming. Als ik zeg dat ik er wél tegen opgewassen ben, kan de indruk ontstaan van gebrek aan bescheidenheid en van een te hoge dunk van mezelf, maar als ik toegeef er niet tegen opgewassen te zijn, van roekeloosheid en onnadenkendheid”.

12. *Volkscrant wetenschap*: “Brein heeft een doorzetknop”, 05-12-2013.

13. **Pico della Mirandola, Rede over de Menselijke Waardigheid**, vertaald en van aantekeningen voorzien door Michiel op de Coul, ingeleid en van nawoord voorzien door Jan Papy. (2008 Historische uitgeverij Groningen)

“Als ik een zware last als deze op mijn schouders heb gelegd, is dat niet omdat ik me van mijn zwakheid niet bewust was, maar omdat ik wist dat het bijzondere van dit soort gevechten - die van de wetenschap – gelegen is in het feit dat verliezen op dit terrein winst is”. Vandaar dat juist de zwaksten deze gevechten niet uit de weg moeten gaan, sterker, ze uit eigen beweging en met goed recht kunnen en moeten opzoeken. Wie bezwijkt krijgt namelijk van de overwinnaar geen vernederende behandeling, maar iets waarmee hij zijn voordeel doet: Het is dankzij hem dat hij rijker terugkeert naar huis.”

En even verderop: “Want als bij een zo gewichtige en zo grote onderneming een jongeman van middelmatige aanleg en beperkte cultuur tekort geschoten is, dan mag men toch eerder een pardon verwachten dan een beschuldiging. De dichter zegt het nog sterker: ‘Als de krachten tekort schieten, dan is de lof gelegen in de moed: wat bij grote ondernemingen telt is in de eerste plaats de wil.’”

Als we dan de eigenlijke titel van “De rede voor de menselijke waardigheid” zoals door Pico zelf in eerste instantie bedacht lezen; “Carmen de Pace”, Zang over de Vrede, durven wij binnen dit gedachte-experiment onszelf de volgende grote vraag te stellen:

Zou ego-parking kunnen bijdragen aan Wereld Vrede?

**write poems
time's power
power items
emit powers
empowers it
power it's me**

We could WRITE POEMS but
TIME'S POWER limits us to design
POWER ITEMS that EMITS POWER
and EMPOWERS IT for all of us to say
POWER IT'S ME!

(maar dan wel met een geparkeerd ego)

ᐁ